

РЕШЕНИЕ

№ 8841

гр. София, 13.03.2025 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, III КАСАЦИОНЕН СЪСТАВ,
в публично заседание на 11.10.2024 г. в следния състав:

ПРЕДСЕДАТЕЛ: Десислава Корнезова

ЧЛЕНОВЕ: Боряна Петкова

Георги Бозуков

при участието на секретаря Илияна Тодорова и при участието на прокурора Цветослав Вергов, като разгледа дело номер **6420** по описа за **2024** година докладвано от съдия Боряна Петкова, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл.208 – чл.228 от Административно-процесуалния кодекс (АПК) във вр. с чл.72, ал.4 от Закона за Министерство на вътрешните работи (ЗМВР).

Образувано е по касационна жалба на адв. Т. Ч., като пълномощник на Е. П. Б. от [населено място], срещу РЕШЕНИЕ №2084 от 02.05.2024г. на СОФИЙСКИ РАЙОНЕН СЪД, Наказателно отделение, 2^{РП} с-в по н.а.х. дело №14920/2023г.

Касаторът претендира за неправилност на обжалвания съдебен акт, като постановен при неправилно приложение на материалния закон и допуснати съществени процесуални нарушения. Намира за погрешно даденото от първостепенния съд тълкуване, че за да е налице основание за задържането на касатора по смисъла на ЗМВР, било достатъчно към релевантния момент да са били налице данни за извършено престъпление и този факт се преценявал от съответния оторизиран служител на МВР, без значение, че впоследствие прокурорът, категорично се е произнесъл, че няма извършено престъпление на посоченото място и в посоченото в заповедта време. Твърди, че издателят на акта за задържане е знаел или е бил длъжен да знае, че действията, извършени от Б. не са престъпление, а психическо заболяване. Допълва, че в решението си, първостепенният съд не е изложил никакви мотиви относно липсата на описание на фактическите основания като задължителен реквизит на формата на индивидуалния административен акт. Изтъква, че

задължителното съдържание на всяка заповед за задържане на лице изисква да бъде посочено конкретното основание за задържането, а в случая полицейският орган се е мотивирал само с посочване на „има данни за извършено престъпление кражба“, а не с наличието на данни, че Б. е извършил престъпление кражба. Посочва, че справка от 02.11.2023г. е изготвена един месец след заповедта за задържане и че заедно с докладна записка, съставена от полицаи Л., не могат да служат за мотиви на оспорения индивидуален административен акт. Допълва, че неправилно СРС е преценил здравословното състояние на касатора към времето на задържането му и това е довело до необосновани правни изводи. Смята, че заповедта е издадена в противоречие с целта на задържането, защото след като е имало съставен протокол за доброволно предаване и разписка за върнати вещи, това не е кражба, а опит за кражба и не е било необходимо задържане за почти 24 часа. Прави искане да бъде отменено обжалваното съдебно решение и вместо него, по съществото на спора, да бъде отменена Заповед за задържане на лице с рег. №2263з-2310/06.10.2023г., издадена от полицаи при Столичната дирекция на вътрешните работи (СДВР). Претендира разности за две съдебни инстанции на основание чл.38, ал.2 от Закона за адвокатурата (ЗА).

Ответникът – И. К. А., старши полицаи при 02^Р Районно управление (РУ) на СДВР, оспорва жалбата. Чрез процесуалния си представител юрк. Г. поддържа, че решението на първостепенния съд е правилно и не са налице сочените касационни основания за отмяна. Посочва, че нормата на чл.72, ал.1, т.1 ЗМВР изисква наличие на данни, а не на достатъчно данни, т.е. органите на реда са длъжни да вземат съответните охранителни мерки по отношение на лице, когато има данни за извършено престъпление. Релевира доводи, че допълнителна фактическа обстановка може да бъде изложена не само в заповедта за задържане, но и в друг документ към нея. Претендира присъждане на юрисконсултско възнаграждение.

Прокуратурата на РБългария, представлявана от прокурор В. от Софийска градска прокуратура (СГП), дава заключение за неоснователност на касационната жалба.

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД С. - град, като взе предвид наведените касационни доводи, извърши проверка на обжалваното съдебно Решение, съобразно чл.218, ал.2 АПК и след като прецени събраните доказателства, приема от правна страна следното:

Касационната жалба е ПРОЦЕСУАЛНО ДОПУСТИМА, а разгледана по същество е НЕОСНОВАТЕЛНА.

Със Заповед за задържане на лице с рег. №2263з-2310/06.10.2023г., издадена от И. К. А., старши полицаи при 02^Р Районно управление на Столичната дирекция на вътрешните работи (РУ - СДВР), на основание чл.72, ал.1, т.1 ЗМВР, във връзка с наличието на данни за извършено престъпление по чл.194 от Наказателния кодекс (НК) – кражба на стоки от магазин, е наредено задържане за срок до 24 часа на лицето Е. П. Б. в помещение за временно задържане на 02^Р РУ – СДВР.

С процесния съдебен акт е ПОТВЪРДЕНА Заповед за задържане на лице с рег. №2263з-2310/06.10.2023г.

За да постанови този правен резултат, първостепенният съд е събрал относими писмени и гласни доказателства и въз основа на тях е приел следното: оспореният административен акт е издаден от компетентен орган – полицейски орган по смисъла на чл.57, ал.1 ЗМВР, съгласно правомощията му, установени в разпоредбата на чл.72,

ал.1 ЗМВР. Заповедта е издадена в предвидената от закона писмена форма и има изискуемото съдържание по чл.74, ал.2 ЗМВР. Според СРС, посочено е и правното основание за издаването ѝ, а именно – чл.72, ал.1, т.1 ЗМВР, която норма предвижда: „има данни за извършено престъпление“. Посочени са фактическите и правни основания за задържане на касатора. Фактическото основание за издаване на индивидуалния административен акт, според мотивите на съдебното решение, е очертано словесно в съответната графа като „данни за извършено престъпление по чл.194 НК – кражба на стоки от магазин“. Липсва, според решаващия състав на съда, изрично законово указание в заповедта за задържане да се посочва детайлна информация по казуса – къде, кога и какво точно е противозаконно отнето от чуждо владение и от чие, респ. какво е заявено от задържаното лице по този повод и пр. Без значение, според решаващия състав, се явява дори правилността на отразената правна квалификация. Достигнато е до заключение, че представената фактическа обстановка е лаконична, но не дотолкова, че да ограничи правото на защита на задържаното лице. Решаващият състав е обсъдил психиатричното заболяване на Б. и каква е връзката му със законосъобразността на приложената спрямо него принудителна административна мярка. В случая, към момента на издаване на обжалваната заповед за задържане полицейските органи са разполагали с достатъчно данни за противоправното поведение на касатора (разкрит опит за кражба и подозрения срещу него в тази насока), което може да се квалифицира като престъпление от общ характер. Обоснован е извод, че тази принудителна административна мярка (ПАМ) е имала за цел да неутрализира вероятното въздействие на установения като извършител върху доказателствата, свързано с тяхното укриване, съчетано с гарантирането на възможността на органите на МВР да проведат и други действия по реда и способите на Наказателно-процесуалния кодекс (НПК), с които да проверят първоначално установените данни за извършено престъпление по чл.194 НК. В конкретния случай, временното ограничение на правото на свобода на Б. е предприето, за да пресече едно установено на място престъпление, да се възпрепятства укриването на лицето и осуетяването по друг начин на наказателното преследване, както и да се съдейства за изясняването на конкретния случай, дали да се предприемат и последващи мерки, свързани с ограничаване правото на свободно придвиждане на лицето.

Тези изводи на първостепенния съд се споделят от настоящия решаващ състав.

Пред касационната инстанция не са ангажирани нови писмени доказателства по смисъла на чл.219, ал.1 АПК, поради което и на основание чл.220 се приемат за доказани фактите, така, както са установени от СРС, 2^{-ри} състав.

Задържането за срок до 24 часа е принудителна административна мярка, която в зависимост от случая би могла да има предупредително-възпиращ или преустановителен характер и се предприема с цел осуетяване извършването на противоправно деяние или прекратяване на вече започнало такова и отстраняване на неговите вредоносни последици. Упражняването на правомощието по чл.72 ЗМВР е в условията на оперативна самостоятелност и при предоставена на полицейския орган възможност да прецени при наличие на нормативно установените фактически предпоставки да наложи или не принудителната административна мярка.

Обжалваният пред СРС административен акт е издаден от компетентен орган – полицейски орган по смисъла на чл.57, ал.1 ЗМВР и в кръга на предоставените му от закона правомощия. Заповедта е издадена в установената от закона форма по чл.74, ал.2 ЗМВР, с разясняване правата на задържаното лице и вписване в регистъра по

чл.74, ал.5 ЗМВР. Няма спор, че е спазен срокът по чл.73 ЗМВР - касаторът е освободен преди изтичане на 24 часа от задържането му. Не са допуснати нарушения на административно-производствените правила при издаване на заповедта.

Неоснователни са доводите за материална незаконосъобразност на оспорения административен акт. Разпоредбата на чл.72, ал.1, т.1 ЗМВР – посочена като правно основание за издаването му, овластява полицейските органи да задържат лице, за което има данни, че е извършило престъпление. За ефективното изпълнение на основните задачи на МВР, полицейските органи са овластени от закона да вземат мерки за предотвратяване и разкриване на престъпления и нарушения на обществения ред, включително и да постановяват ПАМ, ограничаващи временно правата на определени лица.

Правото на свобода и сигурност е регламентирано в чл.5, §1 от Конвенцията за защита правата на човека и основните свободи (КЗПЧОС), непосредствено след правото на живот (чл.2) и следващите забрани на изтезанията и нечовешкото отношение (чл.3). След прогласяването на основното право, в първата разпоредба на Конвенцията се изброяват хипотезите, в които ограничаването на личната свобода е допустимо. Изброяването е изчерпателно и трябва да се тълкува ограничително. Само този подход съответства на целта на чл.5 – да се гарантира, че никой няма да бъде произволно лишен от свобода, на основание, което не е визирано в Конвенцията. Член чл.5, §1 изисква на първо място, задържането да е „законосъобразно“, което включва условието да е спазен редът, предписан от националния закон. Така, чрез изискването за законосъобразност, Конвенцията препраща по същество към националното право.

Както бе посочено по-горе, по своята същност мярката „задържане за срок до 24 часа“ по чл.72 – чл.75 ЗМВР, представлява ПАМ, административно разпореждане на орган на власт, непосредствено засягащо правната сфера на адресата. Предпоставка за 24-часовото задържане е наличието на достатъчно данни, от които може да се направи обосновано предположението, че задържаното лице е извършило противоправно деяние. Целта на задържането като превантивна мярка е да се предотврати възможността задържаното лице да се укрие и спрямо него да не може да бъде проведено предварително разследване. Ето защо, възможността на органите на МВР да приложат ПАМ „задържане за срок до 24 часа“ е дейност, свързана с разкриването на престъпление, а не с наличието на вече доказано такова.

Установено по делото със събраните писмени и гласни доказателства е, че на 06.10.2023г., около 13.00 часа, А. Т., управител на магазин от веригата „DM“, намиращ се на [улица] [населено място], забелязала лице от мъжки пол да влиза във вътрешността на поверения ѝ обект. Наблюдавайки придвижването му между стелажите, тя различила как мъжът взема различни артикули от рафтовете и ги поставя в раницата си. След няколко минути непознатият се насочил към касовата зона, като направил опит да премине през нея. В този момент обаче бил спрян от екип на СОТ, който междувремежно пристигнал на място, по сигнал на Т.. Стоки от магазина били открити в раницата му. Посоченото станало повод да потърсят съдействие и от служители на 02^{ро} РУ – СДВР. В хода на извършената проверка, полицаите установили самоличността на непознатия мъж, направил опит да напусне магазина, без да заплати стоките, които взел със себе си, като Е. П. Б.. Последният изразил съгласие да предостави на органите на реда намерените в раницата му вещи. Полицейските служители съставили протокол за доброволно предаване (л.144 от дело №14920/23), с който касаторът предал различни по вид козметични артикули, взети от

магазина и незаплатени. При тази фактология, Б. бил отведен за изясняване на обстоятелствата по случая в сградата на 02^Р РУ – СДВР. Правилно е преценено, че са налице данни за извършено престъпление и извършителят е задържан на основание чл.72, ал.1, т.1 ЗМВР. Това се потвърждава и от образуваната прокурорска преписка.

Следва да бъде разяснено, че понятието „данни“ по смисъла на МВР и понятието „достатъчно данни“ по чл.207, ал.1 НПК имат различно съдържание. За да бъде образувано досъдебно производство по реда на НПК е необходимо да са налице достатъчно данни, които да обосноват основателно предположение, че има извършено престъпление, независимо от обстоятелството, дали то е образувано срещу конкретно лице или срещу неизвестен извършител. При налагането на ПАМ „задържане до 24 часа“ по чл.72, ал.1 ЗМВР са необходими само данни за извършено престъпление от задържаното лице или съпричастие от негова страна при извършване на деянието. В случая съдът намира, че от доказателствата по делото – Докладна записка от 06.10.2023г. (л.16,143 по дело №14920/23), материалите, съдържащи се в прокурорската преписка №48518/23г. по описа на СРП, сведение и разписка от 06.10.2023г. от А. Т., протокол за доброволно предаване от 06.10.2023г., обяснение от Б. по случая (л.139-150 дело №14920/23), безспорно се установява, че са били налице такива данни, които са посочени детайлно в цитираните документи. Настоящият съдебен състав споделя разбирането на СРС, че не е задължение на полицейския орган да направи правилна правна квалификация на престъплението, за което са налице данни и тази правна квалификация не се отразява на законосъобразността на заповедта за задържане. В случая е достатъчно, че са налице безспорни данни за извършено престъпление, при което приложим е текстът на чл.72, ал.1, т.1 ЗМВР. В Тълкувателно решение №16/31.03.1975г. на ОСГК на Върховния съд е посочено, че „мотивите не е необходимо да съвпадат по време с издаването на административния акт или отказа и излагането на съображенията, по които административният орган е стигнал до едното или другото разрешение. Възможно е мотивите да предхождат издаването на акта и да се съдържат в друг документ, съставен с оглед предстоящото издаване на административния акт. Не съществува пречка мотивите да бъдат изложени и допълнително, след издаването на административния акт, стига да се постигат целите, които законодателят е преследвал с изискването за мотивиране на индивидуалните административни актове и отказите за издаване на такива“. Мотивите към акта могат да бъдат изложени и отделно от самия него, което като не е осъществено така, че в достатъчна степен да са защитени правата, свободите и законните интереси на лицето, води до неспазване на законоустановената форма на атакувания административен акт“. В случая в административната преписка се съдържат достатъчно писмени доказателства, от които да се установи, защо е бил задържан касаторът, каква е неговата съпричастност към извършването на конкретното противоправно деяние. Към момента на реализиране на ПАМ спрямо касатора, с оглед факта на предаване от негова страна на вещи, за които е споделил, че са стоки от магазина, намерени у него, чиято цена не е била заплатена, за полицейските служители е било несъмнено, че съществуват данни за извършено от него престъпление. За органите на реда е било от значение, че са съществували данни за реализирана от Б. противоправна проява и именно с оглед изясняване на обстоятелствата относно нея и нейния автор, се е налагало упражняването на принуда.

Наличието на заболяване заради което обвиняемият не е наказателноотговорен, съгласно чл.33, ал.1 НК, не е относимо към налагането на мярката на

административна принуда по чл.72, ал.1, т.1 ЗМВР (видно от доказателствата Б. е освидетелстван, както от ТЕЛК, така и по реда на Закона за здравето и е бил настаняван за задължително лечение). Задържането за срок от 24 часа е допустимо и в случай, че лицето показва тежки психически отклонения и с поведението си нарушава обществения ред или излага живота си или живота на други лица на явна опасност - арг. от чл.72, ал.1, т.3 ЗМВР. Дали заболяванията на Б. водят до невменяемост и дали той ще бъде освободен от наказателна отговорност, е въпрос, който няма отношение към законосъобразността на спорната Заповед и който не може да бъде проверен от органа, постановил задържането му.

Правилно е приложен и принципът за съразмерност при упражняването на правомощията на администрацията. Съгласно разпоредбата на чл.6, ал.2 АПК административният акт и неговото изпълнение не могат да засягат права и законни интереси в по-голяма степен от най-необходимото за целта, за която актът се издава. В контекста на принципа по чл.6, ал.2 АПК, прилагането на ПАМ по чл.72, ал.1, т.1 ЗМВР следва да е оправдано от гледна точка на съразмерността на налаганото ограничение с необходимостта за постигането на законовата цел. Налагането на принудителната административна мярка „задържане за срок до 24 часа“ е оправдано, тъй като в случая са налице конкретни данни, че задържането е извършено с оглед на обществения интерес, който интерес, независимо от презумпцията за невинност, надделява над правилото за зачитане на личната свобода. Изведените от практиката на Европейския съд по правата на човека принципи по прилагането на чл.5, §1, б. „с“ от Конвенцията за защита правата на човека и основните свободи (КЗПЧОС), отнесени към настоящия случай, водят до извод, че за задържането на касатора са били налице достатъчно данни, обуславящи реална необходимост в името на обществения интерес, който е предпочетен над правото на зачитане на личната му свобода.

По изложените доводи настоящият касационен състав приема, че първостепенният съд е постановил валидно, допустимо и правилно решение, в съответствие с материалния закон и без да е допуснато съществено нарушение на процесуалните норми, което да съставлява отменително основание.

При този изход на спора претенцията на ответника по касация за присъждане на юрисконсултско възнаграждение е основателна, като същото, съобразно фактичката и правна сложност на делото, следва да бъде определено в размер на 100 (сто) лева, на основание чл.37, ал.1 от Закона за правната помощ, във вр. с чл.24 от Наредбата за заплащането на правната помощ.

Така мотивиран и на основание чл.221, ал.2 АПК, АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД С. - град, III^{-ти} Касационен състав

РЕШИ

ОСТАВА В СИЛА РЕШЕНИЕ №2084 от 02.05.2024г. на СОФИЙСКИ РАЙОНЕН СЪД, Наказателно отделение, 2^{-ри} с-в по н.а.х. дело №14920/2023г.

ОСЪЖДА Е. П. Б., ЕГН [ЕГН], да заплати на Столичната дирекция на вътрешните работи, представлявана от директора, с адрес: [населено място], [улица], сумата 100 (сто) лева, разноски по к.а.х. дело №6420/2024г.

Решението е окончателно и не подлежи на обжалване или протест.

ПРЕДСЕДАТЕЛ:

ЧЛЕНОВЕ: 1.

2.